

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

SL

Govor

Bruselj, 13. oktobra 2016

Govor Klause-Heinerja Lehneja, predsednika Evropskega računskega sodišča

**Predstavitev letnega poročila Evropskega računskega sodišča za leto 2015
Odbor Evropskega parlamenta za proračunski nadzor (CONT)
Bruselj, 13. oktobra 2016**

Velja govorjena beseda.

ECA Press

Mark Rogerson, uradni govorec, tel.: +352 4398 47 063, prenosni tel.: +352 691 55 30 63
Damijan Fišer, tiskovni predstavnik, tel.: +352 4398 45410, prenosni tel.: +352 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Spoštovana gospa predsednica,
spoštovana gospa podpredsednica Komisije Georgieva,
spoštovane poslanke in poslanci Evropskega parlamenta!

Veseli me, da Vam lahko letos – prvo leto svojega predsedovanja Sodišču in celo prvi mesec v tej funkciji – predstavim letno poročilo Evropskega računskega sodišča za leto 2015.

Dogajanje od konca leta 2015 povzroča pretrese v temeljih Evropske unije, zato smo sedaj v obdobju introspekcije. Vsi se sprašujemo, zakaj toliko državljanov obrača hrbet evropskemu projektu. Po mojem mnenju se del odgovora na to vprašanje skriva v tem, da smo mi – evropske institucije – delno izgubili zaupanje naših državljanov. V mesecih in letih, ki prihajajo, bo največji izziv za EU ponovno pridobivanje tega zaupanja. Menim, da bo imelo Evropsko računsko sodišče v tem procesu pomembno vlogo. V naslednjih nekaj minutah bi zato želel pogledati v prihodnost – kaj je treba storiti – pa tudi v preteklost – katere so naše ugotovitve v poročilu za leto 2015.

Jasno je, da je potrebna reforma. Ta reforma mora ne glede na to, kakšna bo, imeti trdne finančne temelje. Ne glede na to, ali bo imela Evropska unija 28 ali 27 članic – dobro finančno upravljanje bo še vedno enako pomembno. Po mnenju Sodišča so zlasti pomembni štirje elementi.

Prvič, EU mora imeti dobre evidence. Ljudje nam ne bodo nikoli zaupali, če ne bodo prepričani, da ustrezno skrbimo za njihov denar in vodimo evidenco o tem, kako skrbimo zanj.

Zaključni račun EU za leto 2015 je bil pripravljen v skladu z mednarodnimi standardi in je v vseh pomembnih pogledih resničen in pošten prikaz stanja. Zato smo lahko tudi tokrat izrekli mnenje brez pridržkov o njegovi zanesljivosti.

Toda zneski, ki jih bo treba plačati v sedanjem in prihodnjih letih, ostajajo visoki. Kljub temu Komisija ni pripravila napovedi denarnih tokov za naslednjih sedem do deset let. Taka napoved bi deležnikom omogočila predvideti potrebe po plačilih in proračunske prioritete v prihodnosti. Pripomogla bi tudi k ponovnemu doseganju zaupanja. Srednjeročne napovedi plačil, ki jih pripravlja Komisija, so korak v pravi smeri.

Drugič, EU mora zagotoviti pravilno uporabo svojih finančnih pravil.

Odhodki in prihodki obstoječega proračuna EU so natančno evidentirani, vendar je pri porabi sredstev še vedno preveč napak, in sicer v glavnem v državah članicah. Za plačila v letu 2015 znaša ocenjena stopnja napake, s katero se meri stopnja nepravilnosti, 3,8 %. To je dokaj podobno kot v preteklih letih, vendar še vedno precej nad našim 2-odstotnim pragom pomembnosti.

Najvišje stopnje napake so bile ponovno odkrite pri porabi na področjih ekonomske, socialne in teritorialne kohezije (5,2 %) ter konkurenčnosti za rast in delovna mesta (4,4 %). Ocenjena stopnja napake je bila najnižja na področju upravnih odhodkov (0,6 %).

Dobra novica je, da so imeli popravljalni ukrepi organov v državah članicah in Komisije pozitiven učinek na ocenjeno stopnjo napake, ki bi bila sicer višja od 4 %.

Komisija je za leto 2015 ocenila tudi učinek morebitnih prihodnjih popravljalnih ukrepov.

Toda čeprav je Komisija sprejela ukrepe za izboljšanje svoje ocene tveganja in učinka popravljalnih ukrepov, so možna še dodatna izboljšanja.

Izterjava dovolj velikega zneska sredstev, s katero bi se stopnja napake znižala pod 2 %, bi bila hvalevreden dosežek. Še naprej menimo, da je bolje preprečevati kot zdraviti.

Za evropske davkoplačevalce bi bilo veliko boljše, če bi Komisija in države članice takoj pravilno porabile sredstva, kot da so potrebni čas, delo in stroški, da se sredstva izterjajo, potem ko so bile odkrite napake.

Če bi Komisija, organi držav članic ali neodvisni revizorji uporabili vse informacije, ki so jih imeli na voljo, bi lahko preprečili ali odkrili in popravili velik del napak, preden so bila izvršena plačila, povezana z njimi.

Naši rezultati poleg tega kažejo, da bi bilo napake mogoče zmanjšati tudi z izboljšanjem zasnove shem porabe.

Eden od glavnih vplivov na stopnjo napake je razlika v vzorcih tveganj med shemami, ki temeljijo na povračilu stroškov, tj. shemami, pri katerih EU povrne stroške za upravičene dejavnosti na podlagi stroškov, ki jih prijavijo upravičenci, in shemami, ki temeljijo na pravicah, tj. shemami, pri katerih se plačila izvršijo, potem ko so izpolnjeni določeni pogoji. Stopnja napake je dvakrat višja pri povračilih na podlagi stroškov (5,2 %) kot pri plačilih, ki temeljijo na izpolnjevanju pogojev (1,9 %).

Ljudje ne morejo zaupati sistemu, ki ga ne razumejo. Izboljšanje zasnove shem porabe bo zmanjšalo napake in ljudem omogočilo, da bodo sheme uporabljali z večjim zaupanjem.

Spoštovana gospa predsednica, spoštovane poslanke in poslanci!

V časih, ko blaginja za mnoge ni samoumevna, morajo naši državljani vedeti, da je vsak evro, porabljen v njihovem imenu, že takoj na začetku porabljen dobro in kar najbolj uspešno.

To pomeni tudi, da je treba zagotoviti, da bo na voljo dovolj sredstev za dogovorjene prioritete za posamezne politike in da jih bo ostalo dovolj kot rezerva za spopadanje s krizami, kar se je pri sedanjih ureditvah pokazalo kot težavno.

Zato je moj predhodnik govoril o potrebi po „povsem novem pristopu“.

Prezgodaj je še, da bi lahko rekli, kdaj se bo to uresničilo in ali se bo sploh uresničilo. Smo pa že videli vmesni pregled sedanjih načrtov porabe.

Vključuje več zakonodajnih predlogov za izboljšanje proračunske fleksibilnosti in poenostavitev finančnih pravil. Sodišče bo pravočasno dalo mnenje o teh predlogih.

Odobravamo usmerjenost v rezultate, h kateri je ponovno pozvala Evropska komisija. Še vedno pa manjka element stroškovne učinkovitosti – in tako smo pri tretji sestavini dobrega finančnega upravljanja.

Naši državljani želijo in morajo videti, da EU zagotavlja stroškovno učinkovitost. Imeti morajo občutek, da pridobijo več, kot bi pridobili, če bi njihovi nacionalni organi delovali sami brez EU.

Toda ali so bili projekti EU leta 2015 stroškovno učinkoviti? Ali so bili njihovi cilji že od vsega začetka realistični? Ali so bili stroški zanje razumni in je bila ta razumnost opredeljena glede na jasno referenčno vrednost? Ali je bil neki program dražji ali cenejši, kot bi bil, če bi bili zanj pristojni organi na drugi ravni upravljanja?

To so vprašanja, na katera ni mogoče dati enostavnega odgovora, dokler niso vzpostavljene prave ureditve za poročanje.

Letos poudarjamo izzive, s katerimi se spopada Komisija pri poročanju o rezultatih porabe za raziskave in inovacije v okviru programa Obzorje 2020.

V zvezi s programom Obzorje 2020 smo ugotovili, da je v primerjavi s 7. okvirnim programom prišlo do izboljšanj, toda Komisija še vedno ni v celoti sposobna spremljati smotrnosti programa in poročati o njej. Povezave med desetimi novimi političnimi prioritetami Komisije in strateškim okvirom za strategijo Evropa 2020 / program Obzorje 2020 je treba bolje pojasniti. To pomanjkanje jasnosti bi lahko imelo učinek tudi za druge dejavnosti EU.

Pri kazalnikih, ki jih Komisija uporablja za merjenje smotrnosti, je bil dosežen delen napredek, vendar še vedno obstajajo pomanjkljivosti. Polega tega morajo generalni direktorati Komisije bolje opredeliti cilje upravljanja.

Odobravamo tudi poziv Komisije k enostavnejšemu in bolj povezanemu poročanju o izvrševanju in upravljanju proračuna EU.

Sodišče to priporoča že več let.

Zatrjevali smo tudi, da so potrebni dodatni ukrepi, kadar stroškovna učinkovitost ni dosežena.

Če se vsa sredstva porabijo v skladu s pravili in je njihova poraba ustrezno upravičena, potem je zadeva končana. Pa ne bi smela biti.

Potrebne so resnične spodbude za doseganje stroškovne učinkovitosti; samo doseganje ciljev v zvezi s porabo in izogibanje kršitvi pravil ne zadostujeta.

Kajti tudi če je bila poraba vseh sredstev upravičena in so bila vsa pravila upoštevana, to še ne zagotavlja stroškovne učinkovitosti projektov, ki jih je financirala EU.

Če ljudje ne morejo preceniti, ali se sistem zanje obnese, ne moremo pričakovati, da mu bodo zaupali.

Videti morajo oprijemljive rezultate in poznati vire, ki so bili porabljeni za njihovo doseganje. Poskrbeti je treba, da bo to razmerje – vrednost, ki jo prinese poraba – veliko jasnejše.

Spoštovana gospa predsednica, spoštovane poslanke in poslanci!

Za zaupanje sta potrebna tudi preglednost in zagotovilo, kar je četrti element dobrega finančnega upravljanja.

Komisija mora Parlamentu in javnosti poročati o pravih zadevah, zadeve, o katerih se poroča, pa je treba pravilno preveriti, poleg tega pa jih morajo revidirati neodvisni revizorji.

Toda vse večja uporaba finančnih instrumentov, ki niso neposredno financirani iz proračuna EU in jih Sodišče ne revidira, pomeni večja tveganja v zvezi z odgovornostjo ter usklajevanjem politik in operacij EU.

Ne samo, da naše revizije dajejo neodvisno zagotovilo, ampak so tudi priložnost za dajanje priporočil o tem, kako izboljšati finančno upravljanje EU.

Komisija sprejme in izvede velik del naših priporočil.

Toda čeprav države članice na splošno dovolj dobro poznajo naša priporočila, ki so jim namenjena, je stopnja formalnega izvajanja teh priporočil zelo različna, zato je videti le malo sprememb v nacionalni politiki in praksi.

Spoštovana gospa predsednica, spoštovane poslanke in poslanci, finančno upravljanje EU je treba izboljšati. EU mora izvesti prave reforme, in sicer kmalu.

Čas za odločitev se hitro približuje. Predstavili bomo svoje pripombe in predloge v zvezi s predlogi Komisije in se že veselimo nadaljnje razprave.

Če želimo oblikovati finančni sistem EU, primeren za pridobitev zaupanja naših državljanov, je potrebno sodelovanje institucij EU. Prepričan sem, da to zmoremo.